

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Milana Deáka v právnej veci navrhovateľky **J.**, bývajúcej v S. zastúpenej JUDr. J., advokátom, so sídlom v Z., proti odporcom **1/ S.**, so sídlom v N. Š., **2/ V. A.**, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde N. pod sp. zn. 25 C 207/2004, na dovolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v N. z 22. februára 2007 sp. zn. 8 Co 227/2006 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v N. z 22. februára 2007 sp. zn. 8 Co 227/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd N. rozsudkom z 13. júla 2006 č. k. 25 C 207/2004-174 uložil odporcovi 1/ povinnosť zaplatiť navrhovateľke sumu 48 600 Sk s 9% úrokmi z omeškania od 21. 7. 2007 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 33 398,50 Sk k rukám právneho zástupcu JUDr. J. do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh v časti úrokov z omeškania nad 9 % zamietol a vo zvyšku konanie zastavil. Dospel k záveru o zodpovednosti odporcu 1/ za úraz navrhovateľky, ktorý utrpela dňa 21. 12. 2003 (§ 427 Občianskeho zákonníka). Uviedol, že vykonaným dokazovaním síce nebol preukázaný konkrétny priebeh zranenia navrhovateľky,

ale mal za nesporné, že k zraneniu došlo pri jej vystupovaní z autobusu, ktorá skutočnosť sa v súlade s judikatúrou súdov Slovenskej republiky považuje za súčasť prepravy, počas ktorej je prepravca objektívne zodpovedný za škodu. Keďže v čase úrazu bola autobusová stanica staveniskom, mal odporca 1/ dbať na zvýšenú bezpečnosť cestujúcich. Z vykonaného dokazovania mal tiež za preukázané, že vodič autobusu zastal v časti, kde sa nenachádza výstupný ostrovček alebo vyvýšené miesto, na ktoré by mohli cestujúci vystúpiť. Napriek tomu, že pre nedostatok dokumentácie sa nedalo určiť presné miesto výstupu ustálil, že to bolo v mieste, kde sa nachádza odskok smerom dole, kde bola rozkopaná zem. Nezáväzná norma pre výstavbu autobusových staníc pritom predpisujú vyvýšené miesta na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že škoda uplatňovaná navrhovateľkou bola vyvolaná povahou dopravného prostriedku (autobusu), zodpovednosť odporcu 1/ je objektívna, keď vyvinenie, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať, preukázané nebolo. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 517 Občianskeho zákonníka. Konanie proti odporcovi 2/ a v časti úrokov z omeškania zastavil v súlade s § 96 O. s. p.

Krajský súd v N. na odvolanie odporcu 1/ rozsudkom z 22. februára 2007 sp. zn. 8 Co 227/2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania navrhovateľky proti odporcovi 1/ tak, že návrh navrhovateľky zamietol a uložil jej povinnosť zaplatiť odporcovi 1/ náhradu trov konania 2 916 Sk. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že so skutkovým záverom súdu prvého stupňa o nepreukázaní vzniku zranenia navrhovateľky, ktorý zodpovedá vykonanému dokazovaniu, nestotožnil sa však s ďalším jeho právnym posúdením veci. Odvolací súd mal za to, že navrhovateľka nepreukázala vznik svojho zranenia bezprostredne pri vystupovaní z autobusu – prvom kroku na zem a ani netvrdila pošmyknutie sa na schodoch autobusu, prípadne pád pre výšku nástupnej hrany autobusu v dôsledku čoho by bolo možné dospieť k záveru, že jej úraz bol vyvolaný povahou dopravného prostriedku. Uviedol, že nebolo preukázané tvrdenie navrhovateľky o vystupovaní z autobusu prednými dverami, ani presné miesto pádu od stredných (zadných) dverí autobusu. Keďže príčinnú súvislosť vzniku úrazu navrhovateľky s osobitnou povahou prevádzky odporcu 1/ treba jednoznačne preukázať (nestačí ju len predpokladať), čo sa nestalo, právny záver súdu prvého stupňa o zodpovednosti odporcu 1/ podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka považoval za nesprávny. Krajský súd konštatoval, že do úvahy by prichádzalo len posúdenie zodpovednosti odporcu 1/ za úraz navrhovateľky podľa § 420, prípadne § 420a Občianskeho zákonníka, čomu bránilo

nepreukázanie konkrétneho priebehu zranenia . Vzhľadom k tomu, že navrhovateľka nepreukázala právny základ ňou uplatňovaných nárokov, nepreskúmaval ani opodstatnenosť ich výšky.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie navrhovateľka, žiadala ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nesúhlasila s jeho záverom, pretože vykonaným dokazovaním bolo podľa nej jednoznačne preukázané, že úraz v dôsledku ktorého jej vznikla škoda, sa stal pri vystupovaní z autobusu v priestore autobusovej stanice Z., ktorú odporca 1/ prevádzkuje a slúži na nastupovanie a vystupovanie cestujúcich, teda osôb, ktoré odporca 1/ prepravuje svojimi dopravnými prostriedkami. Trvala na tom, že odporca 1/ zodpovedá v zmysle ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka za takto spôsobenú škodu, pretože nastupovania a vystupovanie je činnosť, na ktorú sa vzťahuje zodpovednosť podľa nich.

Odporca 1/ sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu , pokiaľ to zákon pripúšťa.

V predmetnej veci dovolateľka napadla rozhodnutie vydané vo forme rozsudku. Podmienkou prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného v tejto procesnej forme upravuje ustanovenia § 238 O. s. p. , podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku , ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolanie navrhovateľky smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa. Prípustnosť dovolania preto vyplýva z citovaného ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia. Obligatórne sa zaoberá len vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť dovolací súd predovšetkým skúmal existenciu vád vymenovaných v § 237 O. s. p. a iných vád konania, pričom zistil, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia v konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O. s. p.).

Z ustanovenia § 125 O. s. p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky , ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických a právnických osôb, listiny, obhliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle ustanovenia § 220 O. s. p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa , ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.) , ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Ak odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O. s. p.).

Z uvedených ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záveroch, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom nevyhnutné. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje

k skutkovému stavu odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriaceho podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové zistenia a na ich základe aj právne závery ako súd prvého stupňa bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie).

Ak sa odvolací súd chcel odchyliť od skutkových zistení súdom prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O. s. p. v potrebnom rozsahu opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O. s. p. . Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu. Je neprípustné, aby odvolací súd k svojim odlišným skutkovým zisteniam , vedúcim k záveru o nepreukázaní vzniku zranenia navrhovateľky pri vystupovaní z autobusu (prvom kroku na zem) , dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad riadne vo veci nepostupoval. Vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa , na základe ktorých ale dospel k iným skutkovým zisteniam a z ktorých vyvodil iný právny záver bez toho, aby doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa.

Navrhovateľka sa svojím návrhom domáhala náhrady škody vzniknutej jej v dôsledku úrazu 21. 12. 2003, ku ktorému malo dôjsť pri vystupovaní z autobusu v priestore autobusovej stanice Z. a za ktorú má preto odporca 1/ zodpovedať v zmysle ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka t. j. ako za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku – autobusu.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že k zraneniu navrhovateľky došlo pri vystupovaní z autobusu, keď v odôvodnení svojho rozsudku (strana 7 druhý odsek) uvádza , že „ z vykonaného dokazovania síce nebol preukázaný konkrétny priebeh zranenia, bolo však nesporné, že k zraneniu došlo pri vystupovaní z autobusu . . .“Krajský súd ale dospel k inému záveru o nepreukázaní, že k vzniku zranenia navrhovateľky došlo pri vystupovaní z autobusu, keď v odôvodnení rozhodnutia (strana 5 druhý odsek)

uvádza, že „ vznik svojho zranenia bezprostredne pri vystupovaní z autobusu – prvom kroku na zem- navrhovateľka nepreukázala ...“

Z obsahu zápisnice z pojednávania odvolacieho súdu z 22. 2. 2007 (čl. 187-189) , na ktorom došlo aj ku konečnému rozhodnutiu nevyplýva, že by boli zopakované dôkazy vykonané pred súdom prvého stupňa a že by bolo doplnené dokazovanie na preukázanie tvrdenia navrhovateľky , že k jej zraneniu došlo pri vystupovaní z autobusu. Odvolací súd si teda pre odlišné hodnotenie dôkazov nezadovážil rovnocenný podklad preto je jeho skutkový ako aj právny záver , že nie je daná zodpovednosť odporcu 1/ v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka , predčasný.

Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ku ktorej musel dovolací súd prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O. s. p.). Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O. s. p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 29. januára 2008

JUDr. Jana Bajánková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia